

INFORMACJA DODATKOWA

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego:

1. Nazwa i siedziba jednostki, adres jednostki, podstawowy przedmiot działalności jednostki
 - 1.1 nazwa jednostki: *Gmina Grabowo*
 - 1.2 siedziba jednostki: *z siedzibą w Grabowie*
 - 1.3 adres jednostki: *18-507 Grabowo, ul. Sikorskiego 1*
 - 1.4 podstawowy przedmiot działalności j jednostki:
Według Polskiej Klasyfikacji Działalności 841 IZ Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej
2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem
Sprawozdaniem objęty jest rok obrotowy od 01.01.2018 do 31.12.2018.
3. Wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne
Sprawozdanie jest sprawozdaniem łącznym
Jednostki objęte sprawozdaniem:
Urząd Gminy Grabowo
Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie
Szkoła Podstawowa w Grabowie
Szkoła Podstawowa w Konopkach Monetach
Szkoła Podstawowa w Surałach
4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)
Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych w roku obrotowym.

Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

. Aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych według niżej przedstawionych zasad.

Przy wycenie majątku likwidowanych jednostek lub postawionych w stan likwidacji stosuje się zasady wyceny ustalone w ustawie o rachunkowości dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy dotyczące likwidacji są odmienne.

Wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu w wartości określonej w tej decyzji, a otrzymane na podstawie darowizny w wartości rynkowej na dzień nabycia. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.

Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. Amortyzacja obciąża konto 400 „Amortyzacja”. Wartości niematerialne i prawne zakupione ze środków na wydatki bieżące oraz stanowiące pierwsze wyposażenie nowych obiektów o wartości początkowej niższej od wymienionej w ustawie o podatku dochodowym dla osób prawnych traktuje się jako pozostałe wartości niematerialne i prawne, które umarżane są w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” w korespondencji z kontem 401.

Rzeczowe aktywa trwale obejmują:

1. Środki trwałe

2. Pozostałe środki trwałe

3. Inwestycje (środki trwałe w budowie)

Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt. 15 ustawy o rachunkowości oraz środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego Gminy Grabowo w stosunku do których jednostka sprawuje uprawnienia właścicielskie, niezależnie od sposobu ich wykorzystania. Środki trwałe obejmują w szczególności: – grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu), – lokale będące odrębną własnością, – budynki, – budowle,

– maszyny i urządzenia, – środki transportu

i inne rzeczy, – ulepszenia w obcych

środkach trwałych,

Do środków trwałych jednostki zalicza się także obce środki trwałe znajdujące się w jej użytkowaniu na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości, jeśli występuje ona jako „korzystający”.

Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- w przypadku zakupu – według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,
 - w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę,
 - w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według wartości godziwej,
 - w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu,
 - w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu,
 - w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawcy, z podaniem cech szczególnych nowego środka,
- Na koncie 011 ewidencjonuje się środki trwałe dotychczas ewidencjonowane, grunty oraz nowo nabyte.

Ewidencji dokonuje się w specjalnych księgach lub na luźnych kartach ręcznie lub komputerowo, według grup środków trwałych (wg rodzajów klasyfikacji środków trwałych GUS). W księgach lub na luźnych kartach ujmuje się również skutki aktualizacji wyceny – umorzenia.

Ewidencja środków trwałych prowadzona jest w komórce finansowej a dodatkowo ewidencję gruntów wg klas, powierzchni, nr działek, miejsca położenia oraz wartościowo – ilościowo prowadzi stanowisko ds. gospodarki przestrzennej, mienia komunalnego i drogownictwa w Urzędzie Gminy.

Środki trwałe wycenia się wg cen nabycia lub wytworzenia.

Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:

- środki trwałe na koncie 011 „Środki trwałe”, wartość od 10 000 i powyżej,
- pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” wartość mniej niż 10 000.

Środki trwałe finansuje się ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 02 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.) a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. Nr 238, poz. 1579).

Umarzane są (z wyjątkiem gruntów) stopniowo według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania, jednorazowo za okres całego roku w grudniu.

Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. Amortyzacja obciąża konto 400 „Amortyzacja” na koniec roku. W jednostce środki trwałe za wyjątkiem gruntów umarza się metodą linową jednorazowo na koniec roku kalendarzowego za cały rok lub na koniec miesiąca, w którym dokonano sprzedaży, zbycia, zniesienia ze stanu, w wyniku zdarzenia losowego, przekazania środka trwałego.

Pozostałe środki trwałe to środki trwałe, które finansuje się ze środków na bieżące wydatki (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu, które tak jak ten obiekt finansowane są ze środków na inwestycje). Obejmują:

- środki trwałe o wartości początkowej nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania. Pozostałe środki trwałe:

- ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” i umarza się je w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” w korespondencji z kontami zespołu „4”. Pozostałe środki trwałe ewidencjonowane ilościowo – wartościowo to m.in.:

- biurka i stoliki,
- szafy drewniane i metalowe,
- krzesła i fotele,
- pozostałe meble,
- faksy,
- telewizory,
- wiaty przystankowe,
- ogrodzenia, śmietniki, studnie,
- kosze, niszczarki do papieru,
- kabiny sanitarne,
- neseser kasjerki,
- przyczepy.

Jednostka- Urząd Gminy w ramach uproszczeń przyjmuje zasadę, że składniki majątkowe o wartości 10 000-1000 zł będą ujmowane w ewidencji bilansowej wartościowo-ilościowo, a składniki majątkowe o wartości poniżej 1000 zł będą objęte ewidencją pozabilansową ilościowo prowadzoną w pokoju 11/ sekretariat/.

Wszystkie pozostałe środki trwałe w użytkowaniu, mieszczące się w świetlicach wiejskich i budynkach OSP, objęte są ewidencją na zasadach określonych jak wyżej.

Inwestycje (środki trwałe w budowie) to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji, w tym również:

- niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
- koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu (oprócz kosztów zaciągniętych przez jst kredytów i pożyczek),
- opłaty notarialne, sądowe itp.,
- odszkodowania dla osób fizycznych i prawnych wynikłe do zakończenia budowy.

W jednostce do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności następujące koszty:

- dokumentacji projektowej,
- nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową,
- badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenu,
- przygotowania terenu pod budowę, pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy,
- założenia stref ochronnych i zieleni,
- nadzoru autorskiego i inwestorskiego,
- inne koszty bezpośrednio związane z budową.

Inwestycje wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich wytworzeniem. Za moment ukończenia inwestycji uważa się datę odbioru obiektów udokumentowanego protokołem przekazania ich do eksploatacji. Protokół przekazania obiektów do eksploatacji stanowi podstawę udokumentowania przyjęcia do użytku inwestycji obiektów majątku trwałego, powstałych w wyniku robót budowlano- montażowych. W/w sporządza pracownik prowadzący inwestycje i przekazuje oryginał do księgowości najpóźniej w terminie czternastu dni wraz z dokumentem OT i przyjęcia na stan. Dokument OT służy do dokumentacji przyjęcia środka trwałego. Stanowi podstawę zapisów w księgach pomocniczych ewidencji środków trwałych. W dowodzie OT podlegają wypełnieniu wszystkie rubryki tj. musi być podana dokładna i pełna nazwa środka trwałego, data przekazania do użytkowania, dane charakterystyczne środka trwałego, miejsce użytkowania środka trwałego. Sporządzony protokół OT podpisuje osoba, która dany środek przyjęła do użytkowania oraz zespół przyjmujący tj. Kierownik jednostki i Główny Księgowy (Skarbnik) oraz osoba zajmująca stanowisko odpowiedzialne za gospodarkę rzeczowym składnikiem majątku. Oryginał dokumentów przyjętych na stan trudno dostępnych środków trwałych (np. wodociągi, kanalizacje itp.) wpina się do odrębnego segregatora i przechowuje do chwili zakończenia użytkowania danego środka trwałego. Kopie wpinane są na bieżąco do dowodów księgowych.

Inwestycje realizowane z udziałem środków unijnych wyodrębnione są w formie zadania. Komputery, zestawy komputerowe, drukarki skanery zakupione bez względu na wartość z inwestycji za wyjątkiem przeznaczonych, jako pomoce dydaktyczne ujmują się na koncie 011. Drobne o nieznacznej wartości np. podwyższenie mocy komputera może być ewidencjonowane bezpośrednio w koszty i nie powoduje to zwiększenia wartości użytkowanego środka trwałego.

Należności i zobowiązania na dzień ich powstania wycenia się i ewidencjonuje w księgach rachunkowych według wartości nominalnej. Na koniec każdego kwartału i na dzień bilansowy wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty – należności (z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny), natomiast zobowiązania w kwocie wymagającej zapłaty.

Odpisów aktualizujących należności dokonuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 września 2017r w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 1911). Odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmują się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia okresu sprawozdawczego w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Należności długoterminowe to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, a więc

łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszonej o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności) zgodnie z art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Jeżeli spłata należności ma nastąpić ratami, to raty płatne w roku obrotowym następującym po dniu bilansowym oraz raty zaległe wykazuje się we właściwej pozycji B.II aktywów, zaś resztę należności – płatną w okresie powyżej roku – w poz. A.III bilansu jednostki budżetowej.

Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku do dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. w wysokości netto, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych (art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości).

W jednostkach budżetowych należności krótkoterminowe z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na bieżący rok budżetowy ujmowane są na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, zaś podobne należności, ale o terminie zapłaty w następnym roku (kolejnych latach) ujmowane są na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe”.

Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa finansowe (rozumiane zgodnie z ustawą o rachunkowości jako inwestycje długoterminowe). Obejmują w szczególności:

- akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych,
 - akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty długoterminowe.
- Na dzień przyjęcia do ewidencji wyceniane są w cenie nabycia lub cenie zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji nie są istotne.

Na dzień bilansowy **udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje** długoterminowe wyceniane są w:

- cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- wartości godziwej,
- cenie rynkowej, będącej wynikiem przeszacowania ceny nabycia.

Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie wartości bilansowej (netto) poszczególnych rodzajów długoterminowych aktywów finansowych.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej. Walutę obcą na dzień bilansowy wycenia się według kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa NBP na ten dzień. W ciągu roku operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka, lub według kursu waluty wynikającego z obowiązującego dokumentu.

Krótkoterminowe papiery wartościowe to aktywa finansowe nabyte w celu odsprzedaży lub których termin wykupu jest krótszy od jednego roku od dnia bilansowego (np. akcje obce, obligacje obce, bony skarbowe i inne dłużne papiery wartościowe, m.in. weksle o terminie wykupu powyżej 3 miesięcy, a krótszym od 1 roku). Krótkoterminowe papiery wartościowe wycenia się na dzień bilansowy w cenie nabycia lub cenie rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych (rozliczenia międzyokresowe czynne)- nie stosujemy takich rozliczeń bo w każdym roku ponoszę mniej więcej takie same opłaty np. prenumerata, ubezpieczenia a ewentualne różnice między jednym a drugim rokiem są nieistotne oraz rezerwy na wydatki przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe bierne)- będziemy

tworzyć na prawdopodobne zobowiązania, gdzie w pierwszej instancji zapadnie negatywny dla nas wyrok. Ich wycena bilansowa przebiega na poziomie wartości nominalnej.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.

Rezerwy w jednostce występują w postaci rezerw tworzonych na pewne lub o dużym prawdopodobieństwie przyszłe zobowiązania zgodnie z art. 35d ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Przychody przyszłych okresów to przychody, które występują w jednostce z tytułu długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych

Zaangażowanie to wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatności wydatków, to sytuacja prawna wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie:

- a) wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w danym roku,
- b) wydatków budżetowych oraz niewygasających wydatków budżetowych następnych lat,
- c) dochodów własnych jednostek budżetowych niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi ich wydatkowanie,
- d) środków funduszy pomocowych, a szczególnie pochodzących z UE, niezależnie od roku ich wydatkowania.

Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy Urzędu Gminy Grabowo ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

W końcu roku obrotowego ujmuje się sumę poniesionych kosztów, wartość osiągniętych dochodów z uwzględnieniem dotacji przekazanych na finansowanie zadań zleconych do budżetu, koszty operacji finansowych, otrzymane dotacje oraz pokrycie kosztów amortyzacji. Ewidencja kosztów działalności podstawowej prowadzona jest w zespole 4 kont, tj. według rodzajów kosztów. Uszczegółowienie kosztów stanowi podziałka klasyfikacji budżetowej wydatków.

Do celów sprawozdawczych – rachunek zysków i strat Urzędu Gminy Grabowo ustalono podział kosztów na poszczególne grupy kosztów rodzajowych:

- **konto 400** – amortyzacja,
- **konto 401** – zużycie materiałów i energii: §4210, § 4260, §4240,
- **konto 402** – usługi obce: §4270, §4300, §4330, §4340, §4360, §4390, §4400;
- **konto 403** – podatki i opłaty: §4430, §4480, §4490, §4500, §4510, §4520, §4530,
- **konto 404** – wynagrodzenia: §4010, §4040, §4090, §4100, §4170
- **konto 405** – ubezpieczenia społ. i inne świadczenia: §3020, §4110, §4280 (dla pracowników), §4120, §4140, §4440, §4700, §4780

- **konto 409** – pozostałe koszty rodzajowe: §3020 (odprawy pośmiertne), §4300 (reklamy, usługi kulturalne, naukowo - badawcze), §4410, § 4430, §4610,
- **konto 410** – inne świadczenia finansowane z budżetu: §3030, §3110, §3230, §3240, §3260, §4130,
- **konto 411** – pozostałe obciążenia: §2850, §2900, §2910, §4590, §4600,

Wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego stanowi wynik finansowy netto. W bilansie wykazuje się wynik finansowy netto.

Wynik z wykonania Budżetu Gminy Grabowo (niedobór lub nadwyżka budżetu) wykazywany w bilansie z wykonania budżetu ustalany jest na koncie 961 „Wynik z wykonania budżetu” według zasady kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz wydatków niewykonanych niewygasających z końcem roku, ujmowanych na odrębnych kontach: 901 „Dochody budżetowe”, 902 „Wydatki budżetowe” oraz 903 „Niewykonane wydatki”, z wyjątkiem operacji dotyczących rozliczeń z budżetem UE oraz operacji szczególnych, określonych w odrębnych przepisach. Wynik z wykonania budżetu wykazywany w sprawozdaniu budżetowym Rb- NDS ustalany jest według przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U, poz. 109 ze zm.). Wykazywana w nim nadwyżka lub deficyt obejmuje dochody określone w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018, poz. 1530), tj. z uwzględnieniem środków funduszy pomocowych.

INFORMACJE DODATKOWE

Uwzględniając zakres i specyfikę działalności Urzędu Gminy Grabowo oraz zasadę istotności, przyjmuje się następujące rozwiązania szczególne:

1. Ze względu na nieistotny wpływ na sytuację finansową jednostka przyjmuje w zasadach wyceny aktywów i pasywów następujące uproszczenia, które nie wywierają istotnie ujemnego wpływu na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej jednostki oraz wyniku finansowego:
 - a) opłacane z góry: prenumeraty, wszelkie abonamenty, ubezpieczenia majątkowe (i inne) nie podlegają rozliczeniom w czasie za pośrednictwem rozliczeń międzyokresowych kosztów, księguje się je, w koszty miesiąca, w którym zostały poniesione,
 - b) refundacje i zwroty poniesionych wcześniej wydatków są ujmowane:- zwroty płac i pochodnych oraz kosztów szkoleń z Biura Pracy i Starostwa Powiatowego zwiększają dochody budżetu,- zwroty pozostałe np. za wyceny składników majątkowych danego roku również zwiększają dochody budżetu, z poprzednich lat również zwiększają dochody- zwroty odgórnie wskazane np. przez Podlaski Urząd Wojewódzki , zmniejszają dochody budżetu
 - c) środki czystości oraz zakupione na potrzeby reprezentacji, materiały zakupione na potrzeby administracyjno – gospodarcze, w tym materiały biurowe i inne odpisuje się w ciężar kosztów w momencie zakupu, natomiast artykuły spożywcze do stołówek szkolnych po zakupie zaliczane są w ciężar właściwego konta kosztów a na koniec roku przeprowadza się inwentaryzację niezaużytych i wprowadza na stan zapasów, korygując koszty o wartość tego stanu pod datą ostatniego dnia danego roku. W następnym roku nie później niż pod datą ostatniego dnia roku odnosi się odpowiednio w koszty.
- Dla zakupionych materiałów (budowlanych, oleju opałowego i oleju napędowego) prowadzi się ewidencję ilościowo-wartościową, w której dla każdego składnika ujmuje się obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych (art. 17 ust. 2 pkt 1 RachU).
- W przypadku gdy ceny zakupu (nabycia) jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie, są różne, wartość stanu końcowego rzeczowych składników aktywów obrotowych wycenia się w zależności od przyjętej metody ustalania wartości ich rozchodu:
- Przyjmując, że rozchód składnika aktywów wycenia się kolejno po cenach tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (art. 34 ust. 4 pkt 2 RachU).
- d) nie wymagane jest potwierdzenie delegacji służbowej pieczęcią instytucji miejsca delegowania.

II. Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Pozycje od 1.1 do 1.16

1.1. Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego (podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia)

Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych

Lp	Wyszczególnienie według grup rodzajowych	BO (wartość brutto)	Zwiększenia					Zmniejszenia					BZ (wartość brutto)
			Nabycie	Przemieszczenie wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zwiększenia	Zwiększenia ogółem	Rozchód	Przemieszczenia wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zmniejszenia	Zmniejszenia ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8 = (4+5+6+7)	9	10	11	12	13 = (9+10+11+12)	14 =(3+8-13)
1	Grupa 0	3 534 115,25	113 270,99	0,00	0,00	0,00	113 270,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 647 386,24
2	Grupa 1	3 169 544,56	66 185,82	0,00	0,00	0,00	66 185,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 235 730,38
3	Grupa 2	19 488 206,83	3 503 826,11	0,00	0,00	83 908,39	3 587 734,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 075 941,33
4	Grupa 4	921 724,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67 391,77	0,00	0,00	0,00	67 391,77	854 332,76
5	Grupa 5	32 186,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32 186,70
6	Grupa 7	1 246,551,07	0,00	0,00	0,00	10 394,00	10 394,00	0,00	0,00	0,00	86 693,10	86 693,10	1 170 251,97
	RAZEM ŚRODKI TRWAŁE	28 392 328,94	3 683 282,92	0,00	0,00	94 302,39	3 777 585,31	67 391,77	0,00	0,00	86 693,10	154 084,87	32 015 859,38
7	POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE	784 536,06	64 050,34	0,00	0,00	0,00	64 050,34	8 573,44	0,00	0,00	0,00	8 573,44	840 012,96
8	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE	127 261,60	2 406,00	0,00	0,00	0,00	2 406,00	0,00	0,00	0,00	9 889,20	9 889,20	119 778,40

Szczegółowy zakres zmian wartości umorzeń grup rodzajowych środków trwałych

Lp	Wyszczególnienie	BO (wartość umorzenia)	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ (wartość umorzenia)
1	2	3	4	5	6 = 3+4-5
1	Grupa 0	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Grupa 1	1 757 194,13	62 200,12	0,00	1 819 394,25
3	Grupa 2	8 487 380,33	903 086,32	0,00	9 391 166,65
4	Grupa 4	675 668,40	36 080,10	67 391,77	644 356,73
5	Grupa 5	4 322,13	6 437,34	0,00	10 759,47
6	Grupa 7	1 149 983,36	32 288,70	86 693,10	1 095 578,96
	RAZEM	12 074 548,35	1 046 304,16	154 084,87	12 966 767,64
7	POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE	784 536,06	64 050,34	8 573,44	840 012,96
8	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE umarżane jednorazowo	127 261,60	2406,00	9 889,20	119 778,40
	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE umarżane w czasie	0,00	5 511,58	0,00	0,00
9	ZBIORY BIBLIOTECZNE	42 556,85	0,00	28 121,42	14 435,43

Zmiana wartości netto środków trwałych

Lp	Wyszczególnienie według grup rodzajowych	Wartość netto środków trwałych na początek roku (wartość początkowa minus umorzenia)	Wartość netto środków trwałych na koniec roku (wartość początkowa minus umorzenia)
i	2	3	4
1	Grupa 0	3 534 115,25	3 647 386,24
2	Grupa 1	1 412 350,43	1 416 336,13
3	Grupa 2	11 000 826,50	13 684 774,68
4	Grupa 4	246 056,13	209 976,03
5	Grupa 5	27 864,57	21 427,23
6	Grupa 7	96 567,71	74 673,01
	RAZEM ŚRODKI TRWAŁE	16 317 780,59	19 049 061,74
7	POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE	0,00	0,00
8	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE	15 400,78	0,00

1.2. Aktualna wartość rynkowa środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami

Nie dokonywano aktualizacji wyceny środków trwałych.

1.3. Kwota dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych.

W trakcie roku obrotowego nie dokonywano odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych.

1.4. Wartość gruntów użytkowanych wieczystie.

Grunty własności Gminy Grabowo oddane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom stan na dzień 31.12.2018 r.						
Lp.	Treść (nr działki, nazwa)	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Zmiany stanu w trakcie roku obrotowego		Stan na koniec roku obrotowego (4 + 5-6)
				zwiększenia	zmniejszenia	
1	2	3	4	5	6	7
1	206/4, obręb Grabowo,	Powierzchnia (m ²)	564	0	0	564
		Wartość (zł)	20665	0	0	20665
2	206/11, obręb Grabowo	Powierzchnia (m ²)	152	0	0	152

		Wartość (zł)	5589	0	0	5589
3	206/12 pow. 117 m2, obręb Grabowo	Powierzchnia (m2)	117	0	0	117
		Wartość (zł)	4287	0	0	4287
4	206/5, pow. 236 m2, obręb Grabowo,	Powierzchnia (m2)	236	0	0	236
		Wartość (zł)	8647	0	0	8647
5	242/9 o pow. 22 m2,	Powierzchnia (m ²)	22	0	0	22
		Wartość (zł)	471	0	0	471
6	243/11 o powierzchni 19 m2, w	Powierzchnia (m ²)	19	0	0	19
		Wartość (zł)	407	0	0	407
7	nr 243/12 o powierzchni 20 m2 i	Powierzchnia (m ²)	20	0	0	20
		Wartość (zł)	429	0	0	429
8	nr 242/10 o powierzchni 22 m2,	Powierzchnia (m ²)	22	0	0	22
		Wartość (zł)	471	0	0	471
9	242/7 o powierzchni 23 m2,	Powierzchnia (m2)	23	0	0	23
		Wartość (zł)	493	0	0	493
10	242/8 i 243/10 o łącznej powierzchni 41 m2,	Powierzchnia (m2)	41	0	0	41
		Wartość (zł)	878	0	0	878
11	242/11 i 243/9 o łącznej powierzchni 20 m2	Powierzchnia (m ²)	20	0	0	20
		Wartość (zł)	428	0	0	428
12	243/13 o powierzchni 21 m2,	Powierzchnia (m ²)	21	0	0	21
		Wartość (zł)	450	0	0	450
13	nr 229/1 i 233/10 o łącznej powierzchni 917 m2,	Powierzchnia (m2)	917	0	0	917
		Wartość (zł)	14993	0	0	14993
14	nr 242/3, 242/4, 242/5, 242/6, 243/6, 243/7, 243/8 i 243/14 o łącznej pow. 2012 m2	Powierzchnia (m2)	2012	0	0	2012
		Wartość (zł)	40620	0	0	40620

Łączna wartość:	98828
Łączna pow.	4186

1.5. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu.

Lp.	Wyszczególnienie nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu	Wartość na początek roku obrotowego	Zwiększenia w ciągu roku obrotowego	Zmniejszenia w ciągu roku obrotowego	Wartość na koniec roku obrotowego
i	2	3	4	5	6 = 3+4-5
1	Zestaw GSM-BOX	1 905,52	0,00	0,00	1 905,52
2	Zestaw sprzętu komputerowego USC	5 282,60	0,00	0,00	5 282,60
3	Szafa	420,00	0,00	0,00	420,00
4	Terminal mobilny Acer B113	1 469,28	0,00	0,00	1 469,28
5	Komputer NTT Business	2 988,90	0,00	0,00	2 988,90
6	Urządzenie wielofunkcyjne Samsung	923,73	0,00	0,00	923,73
7	Zasilacz UPS GT	322,26	0,00	0,00	322,26
	Ogółem	13 312,29	0,00	0,00	13 312,29

1.6. Liczba oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych. *Brak w/w papierów wartościowych*

1.7. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych). *Brak w/w odpisów*

1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym.

Brak w/w rezerw

1.9. Podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty: powyżej 1 roku do 3 lat, powyżej 3 do 5 lat, powyżej 5 lat

Lp.	Wyszczególnienie zobowiązań według pozycji bilansu	Okres spłaty							
		Powyżej 1 roku do 3 lat		Powyżej 3 do 5 lat		Powyżej 5 lat		Razem	
		Według stanu na:							
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5	6	7	8	9 = 3+5+7	10 = 4+6+8
1	Kredyty długoterminowe	1 350 000,00	900 000,00	650 000,00	600 000,00	1 800 000,00	5 050 000,00	3 800 000,00	6 550 000,00
	Ogółem	1 350 000,00	900 000,00	650 000,00	600 000,00	1 800 000,00	5 050 000,00	3 800 000,00	6 550 000,00

1.10. Kwota zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego.

Brak ww. zobowiązań.

1.11. Łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń.

Brak w/w zobowiązań

1.12. Łączna kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń.

Brak w/w zobowiązań

1.13. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie.

Brak czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych.

1.14. Łączna kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie.

Brak otrzymanych gwarancji i poręczeń.

1.15. Kwota wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wynagrodzenia brutto, nagrody jubileuszowe, odprawy, dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 554 575,96
2	Składki ZUS pracodawcy	1 023 219,88
3	Ekwiwalenty, dopłata do zakupu okularów korekcyjnych, dodatek wiejski	176 355,30
4	Świadczenia z ZFŚS	232 849,00
5	Inne świadczenia pracownicze (np. szkolenia, koszty podróży służbowych)	29 124,16
	RAZEM	6 995 230,44

1.16. Inne informacje.

Brak.

2. Pozycje od 2.1 do 2.5

2.1. Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów.

W roku obrotowym nie dokonywano odpisów aktualizujących wartości zapasów.

2.2. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym.

Lp.	Wyszczególnienie środków trwałych w budowie realizowanych we własnym zakresie	Koszty poniesione w ciągu roku na budowę środków trwałych w budowie		
		Ogółem	W tym:	
			odsetki	różnice kursowe
1	Przebudowa dróg gminnych	1 270 263,72	0,00	0,00
2	Budowa sieci wodociągowych, ujęcia wody i przydomowych oczyszczalni ścieków	2 275 029,70	0,00	0,00
3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	676 306,00	0,00	0,00
4	Budowa budynku socjalnego	16 300,00	0,00	0,00
5	Budowa oświetlenia ulicznego	64 960,00	0,00	0,00
6	Budowa miejsca spotkań mieszkańców	18 489,80	0,00	0,00
7	Przebudowa zabytkowego Dworu Wagów	214 091,50		
8	Termomodernizacja świetlic wiejskich	44 197,55		
9	Budowa Otwartej Strefy Aktywności	1 313,90		
	Ogółem	4 580 952,17	0,00	0,00

2.3. Kwota i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	nieodpłatne przyjęcie składników majątku	94 302,39
2	sprzedaż składników majątkowych	86 693,10
3	nabycie gruntów	113 270,99
4	wygaszenie należności dłużnika alimentacyjnego na skutek śmierci	101 932,17
	Ogółem	396 198,65

2.4. Informacja o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych.

Nie dotyczy

2.5. Inne informacje.

Brak

3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki

Brak